

Cuprins

Un nebun îndrăgostit	9
Pelerini	151
O mișcare genială	259
Adormit întru Domnul	331
Iar uneori se întristau	367
Trusa de urgență a burlăciței	427
<i>Mulțumiri</i>	451

Colecția Biblioteca Polirom este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Jeffrey Eugenides, *The Marriage Plot*
Copyright © 2011 by Jeffrey Eugenides
All rights reserved

© 2011 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanearea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

Eugenides, Jeffrey

Intriga matrimonială / Jeffrey Eugenides; trad. și note de Dana Crăciun. – Iași: Polirom, 2011

ISBN 978-973-46-2289-4

I. Crăciun, Dana (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in Romania

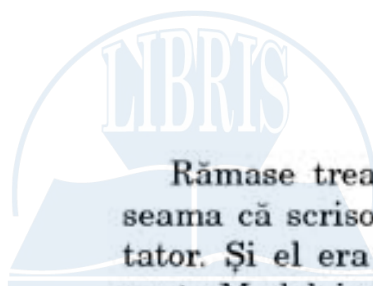

Jeffrey Eugenides

Intriga matrimonială

Traducere din limba engleză și note
de Dana Crăciun

POLIROM
2011

Rămase treaz în întuneric evaluând situația. Își dădea seama că scrisoarea lui Madeleine era un document devastator. Și el era devastat în mod corespunzător. Pe de altă parte Madeleine îl respingea deja pe Mitchell de atîta timp, încît refuzurile ei erau ca niște formulare standard peste care el își trecea ochii în grabă, căutînd scăpări sau propoziții îngropate ce ar fi putut avea vreo semnificație reală. În această privință, găsi destule cit să fie satisfăcut. În primul rînd revelația îmbucurătoare că Madeleine voise să se culce cu el în vacanța aceea de demult, de Ziua Recunoștinței. Epistola emana o senzualitate ce părea neobișnuită pentru Madeleine, dar care promitea să-i dezvăluie o față cu totul nouă a ei. Se temea că i s-ar putea înfunda gaura? Scrisese *Madeleine* una ca asta? Auzise el că femeile sînt la fel de spurcate la minte ca și bărbații, dar n-o crezuse niciodată. Însă dacă Madeleine se gîndise la sex în tren, în timp ce răsfoia paginile din *Vogue*, dacă venise la mansardă cu intenția să și-o pună cu el, era clar că el nu fusese niciodată în stare să-i ghicească intențiile. Gîndul acesta îl îmbărbătă o bună bucată de vreme, în timp ce furtuna se învolbura deasupra lui. Dintre toate lucrurile pe care le-ar fi putut face, Madeleine se apucase să-i scrie o scrisoare lui Mitchell. Îi spunea că-i plăcuse să-l sărute și că-i venise să se dea jos din tren și să se întoarcă la New York. Dactilografiasse numele lui Mitchell, linsese plicul și trecuse și propria ei adresă, ca el să-i poată răspunde, ca să știe unde s-o găsească dacă vrea s-o caute.

Orice scrisoare era o scrisoare de dragoste.

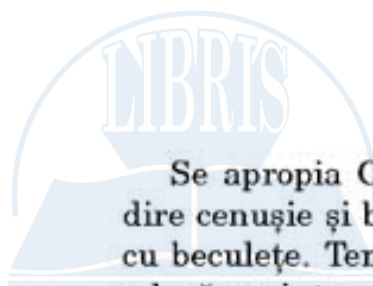
Bineînțeles, după tipicul scrisorilor de dragoste, cea de aici cam lăsa de dorit. De exemplu, ideea că Madeleine pretindea că nu vrea să-l mai vadă în următoarea jumătate de secol nu era foarte încurajatoare. Era dezamăgitor că insistase asupra relației cu „iubitul“ ei, pe care o lua foarte în „serios“ (deși era îmbucurător că aveau „probleme“). Dincolo de toate, Mitchell rămase din scrisoare cu convingerea dureroasă că-și irosise șansa. Șansa lui de a fi cu Madeleine se ivise devreme, în anul al doilea, iar el nu reușise să profite de ea. Asta-l deprima cel mai tare, îi era sortit să rămînă un voyeur pe viață, un veșnic candidat, un ratat. Exact așa cum spusese Madeleine: nu era destul de bărbat pentru ea.

Zilele următoare au fost un zbulcium continuu. În Kalamata, un oraș de pe coastă care nu mirosea a măslina, așa cum se așteptase Mitchell, ci a benzină, dădu întruna peste soșii. Chelnerul de la restaurant, reparatorul de bărci, fiul patronului de la hotel, casiera de la bancă – toți arătau ca el. Mitchell semăna chiar și cu câteva icoane din biserica locală, ce stătea să se dărîme. În loc să-i dea senzația de întoarcere acasă, experiența îl istovi pe Mitchell, ca și cînd ar fi fost fotocopiât la nesfîrșit, ca și cînd n-ar fi fost decît o reproducere tulbură a unui original mai clar și mai întunecat.

Vremea se răci și mai mult. Noaptea temperaturile scădeau sub zece grade. Oriunde mergeau, dădeau peste structuri pe jumătate construite ce răsăreau din dealurile stîncose. Ca să încurajeze construcția de case noi, parlamentul grecesc dăduse o lege prin care casele neterminate erau scutite de impozit. Reacția vicleană a grecilor a fost să lase etajele superioare veșnic neterminate și să locuiască confortabil la parter. Pentru un dolar de căciulă, Mitchell și Larry dormiră două nopți la rînd în satul Itylo, la etajul neterminat al unei case aparținînd familiei Lamborghos. Fiul cel mare, Iannis, intrase în vorbă cu ei cînd au coborît din autobuz în piața centrală. În scurt timp le arăta acoperișul plin de bucăți de armătură și BCA, unde puteau dormi sub cerul liber, folosindu-și pentru prima și singura dată sacii de dormit și foliile de izopren.

În ciuda barierei lingvistice, Larry începu să-și petreacă timpul în compania lui Iannis. În timp ce Mitchell bea cafea la singura cafenea din sat, încă întors pe dos din pricina scrisorii de la Madeleine, Iannis și Larry mergeau la plimbare pe colinele pline de capre din jur. Iannis arăta ca o vedetă de muzică grecească, cu o coamă de păr negru tăciune și cămașa descheiată la piept. Avea dinții stricați și era cam pisălog, dar altfel părea destul de prietenos dacă aveai chef să fii și tu prietenos, ceea ce nu era cazul cu Mitchell. Dar cînd Iannis se oferi să-i ducă înapoi la Atena cu mașina, zicînd că are treabă acolo, Mitchell nu văzu cum ar fi putut să refuze, așa că a doua zi o porniră de dimineață în automobilul minuscul, fabricat în Iugoslavia, pe care-l avea Iannis, cu Larry pe scaunul din față și Mitchell pe bancheta pliantă din spate.

Se apropia Crăciunul. Străzile din jurul hotelului, o clădire cenușie și banală la care îi dusesese Iannis, erau decorate cu becuțe. Temperatura în sine ar fi fost de-ajuns ca să le aducă aminte că era timpul s-o pornească spre Asia. După ce Iannis plecă să-și rezolve treaba, Larry și Mitchell s-au dus la o agenție de voiaj ca să-și cumpere biletele de avion. Atena era faimoasă pentru biletele ei ieftine, o faimă pe care și-o confirmă: pentru mai puțin de cinci sute de dolari, își cumpărara fiecare un bilet flexibil pe ruta Atena-Calcutta-Paris cu o cursă a companiei Air India, care pleca a doua zi, spre seară.

În seara aceea Iannis îi duse la un restaurant pescăresc și la trei baruri diferite înainte de a-i lăsa la hotel. A doua zi dimineața Mitchell și Larry se duseră în Plaka și-și cumpărara niște genți noi, mai mici. Larry alege o geantă de umăr din cînepă, cu dungi vesele, iar Mitchell o geantă ca o raniță, de culoare închisă. Întorși la hotel, își transferară lucrurile mai importante în noile bagaje, încercînd să le păstreze cît mai ușoare. Se descotorosiră de pulovere, de pantalonii lungi, de teniși, de sacii de dormit și de foliile de izopren, de cărți, ba chiar și de șampon. Mitchell renunță la Sfinta Tereza, la Sfîntul Augustin, la Thomas Merton și la Pynchon și păstră doar *Ceva frumos pentru Dumnezeu*, care era subțire și ușoară. Au pus tot ce nu le mai trebuia în rucsacuri, pe care le-au dus la poștă și le-au expediat cu vaporul înapoi în State. Ieșind din nou pe stradă, bătură palma, simțindu-se pentru prima dată ca niște călători adevărați, slobozi și ușori.

Buna dispoziție a lui Mitchell nu dură mult. Printre lucrurile pe care le păstrase se găsea și scrisoarea de la Madeleine, iar cînd s-au întors la hotel, se închise în baie, ca s-o mai citească o dată. De data aceasta însă i se păru mai cumplită și mai definitivă decît înainte. Ieși din baie, se întinse pe pat și închise ochii.

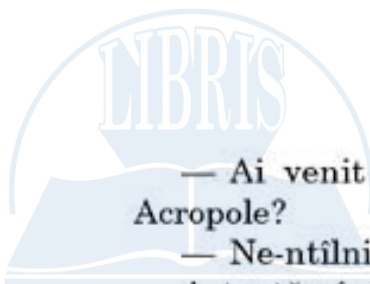
Larry fuma pe balcon.

— N-am fost încă la Acropole, spuse el. Trebuie să o vedem.

— Eu am văzut-o, mormăi Mitchell.

— Nu am urcat-o.

— N-am chef acum.

— Ai venit pînă la Atena și n-ai de gînd să mergi la Acropole?

— Ne-ntîlnim mai tîrziu.

Așteptă pînă ce Larry plecă și apoi își permise să plîngă. Aici era vorba de o întregă combinație de lucruri: în primul rînd scrisoarea de la Madeleine, dar și aspectele personalității lui care o făcuseră să creadă că o asemenea scrisoare e necesară – stîngăcia lui, farmecul lui, agresivitatea și timiditatea lui, toate lucrurile care îl făceau să fie aproape potrivit pentru ea, dar nu tocmai potrivit. Scrisoarea părea un verdict asupra întregii sale vieți de pînă atunci și-l condamna să sfîrșească aici, zăcînd în pat de unul singur într-un hotel din Atena și plîngîndu-și de milă într-un asemenea hal, că nici nu putea ieși să urce pe nenorocita aia de Acropole! Ideea că se afla într-un soi de pelerinaj era ridicolă. Totul nu era decît o glumă! Ce bine-ar fi fost să nu mai fie el! Ce bine-ar fi fost să fie altcineva, cineva complet diferit!

Mitchell se ridică și se șterse la ochi. Cum stătea întins pe-o parte, scoase *Noul Testament* din buzunarul de la spate. Îl deschise și luă cartea de vizită pe care i-o dăduse femeia. Sus, lîngă steagul grecesc cu crucea aurită, scria „Institutul Biblic Atena“. Numărul de telefon era scris dedesubt.

Mitchell îl formă de la telefonul din cameră. Primele două încercări nu reușiră (greșise prefixul), dar a treia oară telefonul începu să sune. Spre uluirea lui, îi răspunse Janice P., femeia de la coada la AmEx, iar vocea ei sună foarte de aproape.

— Alo?

— Bună. Sînt Mitchell. Ne-am întîlnit deunăzi la American Express.

— Lăudat fie Domnul! zise Janice. M-am rugat pentru tine. Și uite c-ai sunat. Lăudat fie Domnul!

— Ți-am găsit cartea de vizită, așa că...

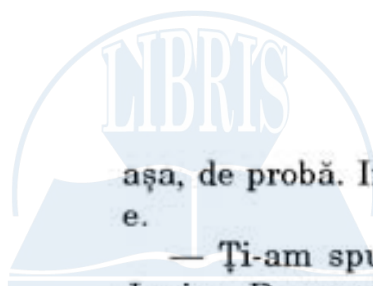
— Ești gata să-l primești pe Domnul în inima ta?

Era o abordare puțin cam bruscă. Mitchell se uită înspre tavan. Avea o crăpătură pe lungime.

— Da, zise el.

— Lăudat fie Domnul! spuse iar Janice.

Părea sincer fericită, absolut entuziasmată. Începu să vorbească despre Iisus și Sfîntul Duh, în timp ce Mitchell asculta

așa, de probă. Intrase și nu intrase în joc. Voia să vadă cum e.

— Ți-am spus că ne-a fost sortit să ne-nțîlnim! spunea Janice. Dumnezeu m-a îndrumat să-ți vorbesc și-acum ești gata să fii mîntuit! Lăudat fie Iisus!

Continuă să vorbească despre Faptele Apostolilor, despre Cincizecime și despre Iisus urcînd la cer, însă dîndu-le creștinilor darul Sfintului Duh, Mîngîietorul, adierea care depășea orice înțelegere. Îi explică darurile Duhului, vorbitul în limbi, vindecarea bolnavilor. Părea bucuroasă pentru Mitchell, dar, în același timp, părea că ar fi putut vorbi la fel de bine cu oricine.

— Duhul zboară oriunde dorește. E la fel de real ca și vîntul. Vrei să spui o rugăciune acum cu mine, Mitchell? Vrei să te lași în genunchi și să-l primești pe Iisus ca Domn și Mîntuitor al tău?

— Nu pot chiar acum

— Unde ești?

— La hotel. În hol.

— Atunci așteaptă pînă ești singur. Du-te într-o cameră unde să fii singur, îngenunchează și roagă-l pe Domnul să-ți pătrundă în inimă.

— Tu ai vorbit vreodată în limbi? întrebă Mitchell.

— Da, am căpătat o dată darul vorbitului în limbi.

— Cum se întîmplă?

— L-am cerut. Uneori trebuie să ceri. Într-o zi mă rugam și am început pur și simplu să mă rog să primesc limbile. Dintr-odată, încăperea s-a încălzit puternic. Era ca vara în Indiana. *Umed*. Era o prezență acolo. Am simțit-o. Apoi am deschis gura și Dumnezeu mi-a dat darul de-a vorbi în limbi.

— Ce-ai spus?

— Nu știu. Dar era un bărbat de față, un creștin, și el a recunoscut limba pe care-o vorbeam. Era aramaica.

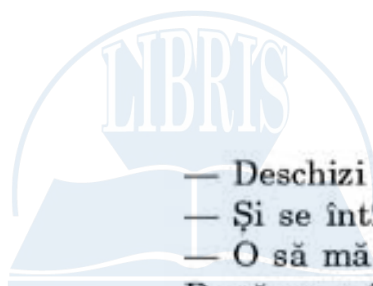
— Limba evreilor.

— Așa mi-a zis.

— Pot să vorbesc și eu în limbi?

— Poți să o ceri. Sigur că poți. Odată ce l-ai primit pe Iisus ca Domn și Mîntuitor al tău, poți să-i ceri Tatălui să-ți dea darul limbilor, în numele lui Iisus.

— Și-apoi?

- Deschizi gura!
- Și se întâmplă așa, pur și simplu?
- O să mă rog pentru tine. Lăudat fie Domnul!

După ce a închis, Mitchell s-a dus la Acropole. Avea pe el ambele cămăși care-i rămăseseră, ca să-i țină de cald. Ajuns în Plaka, trecu pe lângă tarabele cu suveniruri, unde puteai cumpăra imitații de urne grecești, farfurii, sandale și mătânii grecești. Un tricou de pe un umeraș proclama „Sărută-mă Sînt Grec“. Mitchell începu să urce prăfuitele cărări în zigzag, îndreptîndu-se către platoul antic.

Cînd ajunse în vîrf, se întoarse și privi în jos, spre Atena, o vană uriașă plină cu clăbuci murdari. Pe cer norii se învolburau spectaculos, străpunși de raze de soare care cădeau ca niște reflectoare pe marea îndepărtată. Înălțimea maiestuoasă, mirosul curat de brad și lumina aurie dădeau atmosferei o senzație autentică de limpezime atică. Partenonul era acoperit de schele, la fel ca și un templu mai mic din apropiere. În afară de ele și de un post singuratic de pază din capătul celălalt al culmii, nu se mai vedea nici o urmă de oficialitate, așa că Mitchell se simți liber să hoinărească unde voia.

Vîntul suflă unde voiește.¹

Spre deosebire de toate celelalte obiective turistice faimoase pe care Mitchell le văzuse în viața lui, cel de la Acropole era mai impresionant în realitate. Nici o ilustrată sau fotografie nu îl puteau reprezenta fidel. Partenonul era mai mare și mai frumos, era conceput și construit mai eroic decît își imaginase el.

Nu se vedea nici urmă de Larry. Mitchell urcă peste stînci pînă în spatele micului templu. După ce se asigură că nu-l vede nimeni, se lăsă în genunchi.

Poate că o femeie care bătea cîmpii despre „viața dăruită lui Hristos“ reprezenta genul de umilință de care Mitchell avea nevoie ca să se desprindă de fostul său sine arogant. Dar dacă era adevărat că cei blînzi vor moșteni pămîntul? Dar dacă adevărul era simplu, ca să-l poată pricepe oricine, și nu complicat, ca să ai nevoie de masterate? Oare nu se putea pricepe adevărul prin alt organ decît creierul și nu la

1. Citat din „Sfînta Evanghelie după Ioan“, 3:8.